

ful; 2 suitable, fit; 3 proved.

खण्ड । m. n. A yoke, छिन्नमैयेन यानेन तथा भग्नयुगादिना Yaj. II. 299, R. III. 34. 11 n. 1 A pair, a couple, स्तनयुगपरिणामाच्छादिना वल्कलेन Sak. I., Sis. IX. 72; 2 a long mundane period of years, an age; (there are four such periods, viz. कृत, वेता, द्वापर and कालि, which together comprise 4320000 years of men and are called a *Maha'yuga*, M. I. 69-73; the regularly descending length of them is accompanied by a corresponding physical and moral deterioration). धर्मसंस्थापनार्थीयं भवामि युगे युगे Bg. IV. 8; 3 a measure of four cubits; 4 an expression for the numbers 'four' and 'twelve'; 5 life, birth, अश्रेयाश्र अश्रेयसी जाति गच्छत्यासमायुषात् M. X. 64. Comp.-अंत् n. 1 the end of the yoke; 2 midday, noon; 3 the end of an age, destruction of the world, असु युगानेभितयोगनिरः संहत्या लोकान् पुरुषोऽन्ते R. XIII. 6. -कीलक् m. the pin of a yoke. **खण्डधर्** m. n. the pole of a carriage to which the yoke is fixed.—पार्षद् m. an ox in training.

खण्डपृष्ठ ind. At the same time, simultaneously.

खुगल n. A pair, a couple, संपीड्य वाहुगलेन पिबामि वक्त्रम् Ch. P. 3.

खुगलक् n. 1 A pair; 2 two verses forming one sentence.

खण्डम् । a. (f. खण्डा) Even, बोडशार्तुनेता: भीमां तस्मिन्युगमास संविशेषत् Yaj. I. 79 11 n. 1 A pair, a couple; 2 a couple of verses forming one sentence, (द्वाभ्यां युग्मयिति योक्त-

विभिः स्त्रैकैविशेषकम् । कलापकं चतुर्भिः स्यान्तद्वै कुलकं स्मृतम् Mall. on Kir. III. 1); 3 twin; 4 junction, union; 5 the sign *Gemini* of the zodiac.

खुब्ब I a. (f. ख्या) 1 Yoked; 2 drawn by. 11 n. A carriage, a vehicle, M. VIII. 293. III m. An animal yoked, a carriage horse, इरियुग्यं रथं तस्मै प्रजिधाय पुरंदरः R. XII. 34.

खुड़ I vt. 1, 10. P (pres. योजति, योजयति) To unite, to yoke. With नि- to appoint. 11 vi. 4. A (pres. युज्यते) To curb or concentrate the mind. III vt. 7. U (pp. युक्तः; pres. युन कि, युक्ते, decid. युज्यति ने) 1 To unite, to join, पीतजला तपात्यये पुनरोधेन हि युज्यते नदी K. S. IV. 44; 2 to apply, to use, प्रशस्ते कर्मणि तथा सच्छब्दः पार्थ युज्यते Bg. XVII. 26; 3 to prepare, to make ready; 4 to concentrate the mind, to meditate, खुञ्जत्रेव सदात्मानं योगी नियतमानसः Bg. VI. 15; 5 to grant, to endow; 6 to design, to intend. With अनु- (Atm.) 1 to ask, किं बस्तु विद्युग्यते प्रदेशं त्वया किं यद्यति तमन्युक्तं R. V. 18, Sis. XIII. 68; 2 to examine. अभिन् (Atm.) 1 to accuse, to attack, M. VIII. 193; 2 to sue for, to claim, विभावितैकदेशेन देयं पदभियुज्यते Vikr. IV. उद्ध-1 to make effort, to endeavour; 2 (Atm.) to prepare. उप- (Atm.) 1 to take, to experience, R. XVIII. 46; 2 to use, to employ, पण्वन्धमुखान्युजान्जः षडपाद्युक्तं सर्वाक्षयं तन्मलम् R. VIII. 21; 3 to enjoy, to eat, Bt. VIII. 39. नि- (Atm.) 1 to order, to appoint, with a loc., अवेमि ते सारमतः खलु त्वां कार्यं युह्यात्यसम् नियोग्यम् K. S. III.

13; 2 to join. प्र- (Atm.) 1 to employ, to order, अरम्भयाने सुकरे पिता मा प्राङ्मुख राज्ञे बत दुष्करे त्वात् Bt. III. 51, K. S. VII. 35; 2 to lend money, M. VIII. 146; 3 to give, to bestow, to confer, इर्ये प्रज्ञयात्तिष्ठमप्रज्ञम् R. V. 35; 4 to move, to set in motion, मरुत्प्रदुष्कालम् महत्सखाभम् R. II. 10; 5 to employ, to use, सद्भावे साधुभावे च सदिन्येतत्प्रदुष्काले Bg. XVII. 26; 6 to perform, to represent on the stage, यदिर्द वयं मृद्गकटिकं वाच प्रकरणं पर्यानु अवासितः Mrid. I.; 7 to make effort. वि- (Atm.) 1 to separate, K. S. V. 26; 2 to leave, to abandon, R. XIII. 63; 3 to send. विनि- 1 to appoint or employ; 2 to expend, to use; 3 to involve in, to apportion, प्रत्येकं विनियुक्तात्यकथं न जास्यसि प्रभो K. S. II. 31. सम्- to unite, संयोगस्ये स्वेच्छं वपुर्महिम्ना तदेत्योचत्स तपेनिषिमोम् R. V. 55.

Pass. (युज्यते) 1 to be fit or suitable, या यस्य द्वुज्यते भूमिका तां भावेन सर्वे वर्णाः पाठिताः M. M. I.; 2 to be right, to be explicable; 3 to be ready, ततो द्वादश युज्यस्य वै यापयन्नात्यसि Bg. II. 38; 4 to be striving or intent upon, M. I. 108. With वि- to be separated from. संप्- to be engaged in any business.

Caus. (योजयति-न्ते) 1 to join; 2 to achieve, to perform, M. VIII. 354; 3 to instigate; 4 (Atm.) to oblige; 5 to put to. पापाविवरयति खंजयते हिताय Bhart. II. 17. With नि- to yoke, to harness. सम्- to unite. **खुड़** I m. 1 (nom. sing. युह्य or युगा) A sage devoted to abstract contemplation; 2 (nom. sing. युह्य) a joiner, one